

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ:

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ПРИМЉЕНО: 6.7.2016.
ОРГ. ЈЕД. 03/11 | БР. 1250/16

ИЗВЈЕШТАЈ

о оцјени подобности теме и кандидата за израду докторске тезе

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА, УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Наставно-научно вијеће Филолошког факултета на 78. сједници одржаној 27. 04. 2016. године именовало је Комисију за писање извјештаја за оцјену теме докторске дисертације и провјеру услова кандидата.

Комисија је радила у саставу:

1. *др Весна Килибарда, редовни професор, Италијанска књижевност, Филолошки факултет Универзитета Црне Горе, предсједник,*
2. *др Роберто Руси, ванредни професор, Специфичне књижевности – италијанска књижевност, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, коментор,*
3. *др Санја Роић, редовни професор, Талијанска књижевност, Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу, члан,*
4. *др Данило Капасо, ванредни професор, Специфични језици, италијански језик, члан.*

Захваљујући на указаном повјерењу, Комисија подноси Наставно-научном вијећу

ИЗВЈЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЈЕНУ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„Слика Црне Горе у италијанским путописима до 1914. године“

и провјеру услова кандидата mr Оливере Поповић.

Састав Комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звање, назив уже научне области за коју је изабран у звање, назив универзитета и факултета у којем је члан комисије стално запослен.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ, НАУЧНА И СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Биографија кандидата

Мр Оливера Поповић рођена је 1981. године у Подгорици, где је завршила основну школу и Филолошку гимназију. На Филозофски факултет Универзитета Црне Горе, Одсјек за италијански језик и књижевност, уписала се 2000. године. Дипломирала је 2005. године са просјечном оцјеном у току студија 9,54. Постдипломске студије, смјер за Науку о књижевности, завршила је такође на Филозофском факултету у Никшићу, где је 2009. године одбранила магистарски рад под насловом *Тршћанска италијанска периодика до уједињења Италије о Црној Гори*. Ментор при изради рада била је проф. др Весна Килибарда.

Мр Оливера Поповић је прво радно искуство стекла у подгоричкој гимназији "Слободан Шкеровић", а италијански језик на разним нивоима предавала је и на курсевима организованим у Црној Гори у оквиру неколико међународних пројекта. Усавршавала се и на одговарајућим међународним семинарима за наставнике страних језика. Од 2005. године ангажована је као сарадник у настави на Студијском програму за италијански језик и књижевност на Филозофском факултету у Никшићу. Учествовала је на више научних конференција у Црној Гори и у региону. Сарадник је на међународном пројекту VIAGGIADR који је конзорцијум неколико италијанских универзитета покренуо на тему интерјадранских културних и књижевних веза и прожимања. Неколико пута била је корисник вишемјесечних италијанских стипендија за усавршавање на италијанским универзитетима (Леће, Трст, Падова). Говори италијански и енглески језик.

БИБЛИОГРАFIЈА РАДОВА

Научни радови

1. ПОПОВИЋ, Оливера, "Adolfo Rossi on Montenegro", у: КРИВОКАПИЋ, Марија (ур.), *The Balkans in Travel Writing*, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne, 2015, стр. 37–47.
2. ПОПОВИЋ, Оливера, „Тршћански *Il Diavoletto* о Црној Гори од 1848 до 1860“, у: ВРАНЕШ Александра, МАРКОВИЋ, Љиљана (ур.) *Култура, цивилизација, филологија, Филолошка истраживања данас*, том VI, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, 2014, стр. 225–238.
3. ПОПОВИЋ, Оливера, "Antonio Baldacci e il Montenegro", у: МАТРИЦКИ-ПЕША, Ивица и др. (ур.), *Зборник Међународног знанственог скупа у спомен на проф. др Жарка Муљачића (1922. – 2009.)*, Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу, 15. – 17. студенога 2012, св. 5, Загреб, 2014, стр. 271–278.
4. ПОПОВИЋ, Оливера, "Il Montenegro nel libro odeporko di Vincenzo Vannutelli", *Italica Belgradensis*, 2013, стр. 102–113.
5. ПОПОВИЋ, Оливера, „Путопис: од рубног жанра до генератора нових књижевних теорија“, у: НИКЧЕВИЋ-БАТРИЋЕВИЋ, Александра (ур.). *Size zero / мала мјера III, Од маргине до центра: феминизам, књижевност, теорија*, ИЦЈК, Подгорица, 2013, стр. 205–216.
6. ПОПОВИЋ, Оливера, L'esperienza montenegrina di Manfredo Cagni", зборник радова са међународног научног скупа *Књижевност, умјетност, култура између обале Јадрана/ и даље од мора/ Letteratura, arte, cultura tra le due sponde dell'Adriatico ed oltre*, Филозофски факултет, Задар, 25 - 27. октобар 2012. године (у штампи).

7. ПОПОВИЋ, Оливера, БРАЛИЧИЋ, Цвијета, "One example of balkanistic discourse on Montenegro", у: АКВАРОВ, Азамат (ур.). *Foreign Language Teaching: Beyond Language Proficiency*, IBUPress, Сарајево, 2011.
8. ПОПОВИЋ, Оливера, „Лик жене у пјесмама о Црној Гори објављеним у тршћанској штампи средином XIX вијека“, у: НИКЧЕВИЋ-БАТРИЋЕВИЋ, Александра. *Size zero / мала мјера II: Женски лик у књижевном тексту*, ИЦЈК, Подгорица, 2011, стр. 47 – 61.
9. ПОПОВИЋ, Оливера, „Путопис о Црној Гори у тршћанској штампи у првој половини XIX вијека“, у: ЛОПИЧИЋ, Весна, МИШИЋ-ИЛИЋ Биљана (ур.). *Језик, књижевност, промене: књижевна истраживања*, Филозофски факултет, Ниш, 2010, стр. 217 – 229.

Стручни радови

10. ПОПОВИЋ, Оливера, „Афирмација нових достигнућа глотовидактике“, *Ријеч*, нова серија, бр. 2, 2009, стр. 231 – 234.
11. ПОПОВИЋ, Оливера, „Аутономија студената и универзитетска настава“, у: ВУЧО, Јулијана, МИЛАТОВИЋ, Биљана (ур.). *Аутономија ученика и наставника у настави језика и књижевности*, Филозофски факултет, Никшић, 2010.
12. ПОПОВИЋ, Оливера, БОЛИЧИЋ, Гордана, „Језичка лабораторија као центар самосталног рада у настави италијанског језика и књижевности“, у: ВУЧО, Јулијана, МИТРОВИЋ, Биљана (ур.). *Индивидуализација и диференцијација у настави језика и књижевности*, Филозофски факултет, Никшић, 2009, стр. 247-252.

Учешћа на домаћим и међународним научним скуповима:

- 2015: Црногорска академија наука и умјетности – Центар младих научника *Компаратистика у новом кључу*: „Фикција и нефиксација у путописним дјелима“;
- 2014: Филозофски факултет Никшић, међународни научни скуп *Балкан у савременој путописној књижевности*: „Adolfo Rossi on Montenegro“;
- 2012: Филозофски факултет Никшић, научни скуп *Савремена књижевно-теоријска читања: Нови увод у теоријски и критички дискурс*: „Дијахронијски профил путописног жанра“;
- 2012: Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу, *Међународни знанствени скуп у спомен на проф. др. Жарка Муљачића (1922. – 2009.)*: „Antonio Baldacci e il Montenegro“;
- 2012: Свеучилиште у Задру, научни скуп *Књижевност, умјетност, култура између двају обала Јадрана/и даље од мора/ – Letteratura, arte, cultura tra le due sponde dell'Adriatico ed oltre*: „L'esperienza montenegrina di Manfredo Cagni“;
- 2012: Филолошки факултет Универзитета у Београду, научни скуп *Oltre i confini. Aspetti transregionali e interculturali dell'italiano*: „Il Montenegro nel libro odeporko di Vincenzo Vannutelli“;
- 2011: Црногорска асоцијација за америчке студије Подгорица, научни скуп *Од Маргине до Центра: феминизам, књижевност, теорија*: „Путопис: од рубног књижевног жарна до генератора нових књижевних теорија“;
- 2011: International Burch University, *1st International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics (FLTAL'2011)*: „One example of balkanistic discourse on Montenegro“;
- 2010: Универзитет у Београду, Филолошки факултет, научни скуп *Филолошка истраживања данас*: „Тршћански Дијаволетто о Црној Гори од 1848. до 1860.

године“;

- **2010:** Друштво поштовалаца англо-америчке књижевности, научни скуп *Женски лик у књижевном тексту*: „Ликови жена у пјесмама о Црној Гори објављеним у тршћанској штампи средином XIX вијека“;
- **2010:** Друштво за примијењену лингвистику Црне Горе, научни скуп *Ми о језику, језик о нама*: „Фразеолошки изрази са називима животиња у италијанском и црногорском језику“ (са Горданом Бојчићом);
- **2010:** Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, научни скуп *Језик, књижевност, промене*: „Путопис о Црној Гори у тршћанској штампи у првој половини XIX вијека“;
- **2009:** Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет у Никшићу, научни скуп *Аутономија ученика и наставника у учењу и настави страних језика*: „Аутономија у учењу и настави страних језика на универзитетском нивоу“;
- **2008:** Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет у Никшићу, научни скуп *Индивидуализација и диференцијација у настави страних језика и књижевности*: „Језичка лабораторија као центар самосталног рада у настави италијанског језика и књижевности“
 - a) Навести неопходне биографске податке: школовање, успјех у току школовања, кретање у служби, резултати научно-истраживачког или стручног рада, јавна признања, друштвене активности и познавање страних језика;

У прилогу биографије доставити списак објављених научних радова.

2. ЗНАЧАЈ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

Значај истраживања

Вриједност путописа у друштвеном, културном, економском и политичком смислу је неприкосновена. Интердисциплинарна и мултидисциплинарна проучавања путописних прилога, знања која они генеришу, опште проблематике приказивања другости, утицаја културно-друштвених образаца ауторове средине на његов доживљај нове стварности и њено декодирање, као и аспеката везаних за материјалну културу, просторне односе, итд., дала су замаха новим теоријама и довела до конституисања нових истраживачких грана науке. Тако је шездесетих година XX вијека настала имагологија, грана компаративне књижевности која се бави проучавањем књижевних предрасуда о страним земљама и народима, као и о сопственој земљи и народу.

Проучавања путописне литературе имају дугу традицију у свијету, а веома значајан допринос њиховој популарности дале су постколонијалне студије, подстакнуте објављивањем књиге *Оријентализам* (1977) Едварда Саида. Овај аутор гледао је на путописе као на културолошке и политичке текстове, допринијевши да се, поред традиционалног проучавања литерарних одлика и вриједности, нарративне структуре, форме, технике приповиједања, конвенција, реторичких стратегија, фигура и стила, посљедњих деценија овим дјелима приступа нарочито из перспективе анализе дискурса. Подстицај за истраживање слике Црне Горе у дјелима италијанских путописаца дале су анализе бугарске теоретичарке Марије Тодорове (*Имагинарни Балкан*, 1997), која је, на трагу Саидових истраживања и његове илустрације конструкције оријенталног Другог у колонијалној култури унутар европоцентричног путописног дискурса, настојала да испита реторичке стратегије које доводе до стварања и утврђивања консталације идеја о балканском Другом у западноевропској култури. Проблематиком приказивања и доживљавања

Југоисточне Европе, како у написима и изјавама њених западних сусједа, тако и у представама њених становника, бавили су се и бројни други аутори, попут Лерија Волфа (*Inventing Eastern Europe: The Map of Civilization on the Mind of the Enlightenment*, 1994), Весне Голдсвортти (*Inventing Ruritania: The Imperialism of the Imagination*, 1998), Милице Бакић Хејдн (*Nesting Orientalisms: The Case of Former Yugoslavia*, 1998), Џона Алкока и Антоније Јанг (*Black lambs and grey falcons. Women Travelling in the Balkans*, 2000), Кетрин Флеминг (*Oријентализам, Балкан и балканска историографија*, 2001), Божидара Језерника (*Wild Europe: The Balkans in the Gaze of Western Travellers*, 2004), Мате Зорића (*Талијански писци о јужнословенским народима*, 1971; *Italia e Slavia*, 1989), Ивана Чоловића (*Балканстички дискурс и његови критичари*, 2010), Нина Распудића (*Јадрански (полу)оријентализам: Пrikazi Хrvata u taliјanskoj književnosti*, 2010), Невал Бербер (*Unveiling Bosnia-Herzegovina in British Travel Literature (1844–1912)*, 2010), Веселина Костића (*Британија и Србија - контакти, везе и односи 1700-1860*, 2014), итд.

Тема овог докторског рада, dakле, спада у домен хуманистичких, односно филолошких наука књижевно-историјског, имаголошког и компаративног профиле. Кандидаткиња ће се бавити дјелима путописца објављеним на италијанском језику у монографским и периодичним публикацијама током XIX вијека, закључно са почетком Првог свјетског рата. Осим фрагментарних и спорадичних помена у радовима који се баве широким спектром интерјадранских, а у том оквиру и црногорско-италијанских културних веза, тема слике Црне Горе у италијанским путописима није до сада свеобухватно истраживана.

Преглед истраживања

Као полазиште у истраживањима за овај рад послужило нам је дјело италијанског слависте Артура Кроније о познавању словенског свијета у Италији у раздобљу дугом око хиљаду година (*La conoscenza del mondo slavo in Italia: bilancio storico-bibliografico di un millennio*, 1958), библиографски попис италијанских монографских публикација и прилога у периодици о Црној Гори Весне Килибарде (*Библиографија о Црној Гори на италијанском језику (1532–1941)*, 1993), као и многа друга разнородна дјела историчара, ботаничара и других научника из којих смо се, између остalog, могли обавијестити и о protagonistima ових додира и њиховим дјелима о Црној Гори.

С обзиром на савремене трендове у погледу проучавања путописне литературе покретање оваквог истраживања сматрамо веома значајним, како у регионалном, тако и у ширем европском контексту.

Будући да су италијански путописци у својим дјелима описивали специфичности црногорског географског и цивилизацијског простора, историјску улогу Црне Горе, културу, менталитет и обичаје Црногораца, проблематика ове дисертације од посебног је значаја за црногорску књижевну и културну историју. Осим идентификације стереотипа и конотација који су се у путописним записима за Црну Гору везивали, разултати ове тезе представљаће прилог компаративној анализи традиције приповиједања и о другим јужнословенским народима у односу на Црногорце. Овакво истраживање отвориће простор и анализама истрајавања утврђених модела перцепције у путописним дјелима XX вијека уопште, као и тумачењима њиховог утицаја на остале јужнословенске народе, на њихово поимање властитог бића, културе и наслеђа. С обзиром на став Тодорове да, упркос постојању неких заједничких образца у приказу балканских земаља, на Западу није постојао заједнички стереотип о Балкану, те да стога путописце треба приказивати и

анализирати у националном кључу, увјерења смо да овакво истраживање може унаприједити имаголошке студије о јужнословенским крајевима.

Кандидаткиња ће приказати како познатије, тако и неке слабо познате и, ако резултат истраживања то омогући, до сада непознате путописне прилоге о Црној Гори разних аутора, и то не само оне који су оригинално написани на италијанском језику, већ и оне који су на овај језик преведени и објављени у назначеном раздобљу. Резултати овог истраживања указаје на скуп сазнања о Црној Гори која су медијумом путописних дјела допринијела уобличавању дискурса о овој земљи, али и шире, о читавом подручју Балкана.

Радна хипотеза са циљем истраживања

Полазна хипотеза мр Поповић је да су подстрек за објављивање путописа на италијанском језику о Црној Гори представљали углавном историјски значајни догађаји, попут оружаних сукоба Црногорца с Турцима, који су бутили и усмјеравали интересовање међународне јавности за малу планинску земљу између два велика царства – Отоманског и Хабзбуршког. Претпоставка је да ће истраживање показати да је слика Црне Горе у овим написима у великој мјери била под утицајем међународне политике, која се бавила разрјешавањем „источног питања“, али и других важних догађаја који су утицали на развој италијанско-црногорских односа, као што је вјенчање италијанског принца Виктора Емануела III Савојског са црногорском принцезом Јеленом Петровић-Његош 1896. године. Имајући у виду тезу Марије Тодорове да је *балканистички дискурс*, односно специфични дискурс који одређује ставове према Балкану и радње усмјерене на њега, формулисан у првим деценијама XX вијека, очекује се да кандидаткиња и у дјелима италијанских писаца о Црној Гори објављеним у вријеме Балканских ратова 1912 – 1913 утврди постојање и оваквог обрасца приказивања.

Циљ овога рада је да расвијетли један мање познати вид црногорско-италијанских књижевних веза и додира и прошири сазнања о чињеницама које свједоче о овом виду рецепције Црне Горе и Црногорца у једној од великих европских култура каква је италијанска. Кандидаткиња ће проучити ко су били путописци који су о Црној Гори писали на италијанском језику, кад су и којим поводом посјећивали ову земљу, којој публици су се обраћали и каква је слика Црне Горе у њиховим дјелима, као и онима која су била на располагању италијанској читалачкој публици као преводи са других страних језика на италијански. Осим тога, мр Поповић ће указати и на кључне актере у успостављању веза између Италије и балканских земаља и установити евентуалне подударности између италијанског путописног дискурса о Црној Гори и традиције путописног приповиједања о другим јужнословенским крајевима.

Материјал и метод рада

Увидом у расположиви материјал, односно у грађу и литературу, кандидаткиња је већ утврдила постојање између четрдесет и педесет путописних наслова, који свједоче како о интересовању италијанске културне јавности за Црну Гору и збивања у њој у назначеном раздобљу, тако и о природи тог интересовања. Ову грађу одликује формална разноврсност, јер су описи путовања организовани као дневнички записи, мемоари, писма, дописи, репортаже или чланци у периодичним публикацијама. Највећи дио корпуса примарно је написан на италијанском језику, док незанемарљив дио припада и преводима на италијански различитих путописа који су у то вријеме објављивани на другим европским језицима.

Што се структуре рада тиче, у првом поглављу биће дат историјско-теоријски

аспекти развоја путописа као књижевне врсте, са освртом на савремене приступе у његовом проучавању, који ће послужити као теоријска полазишта за анализу грађе. У другом поглављу биће приказан културно-историјски и друштвено-политички контекст који је утицао на италијанску путописну књижевност о Балкану од настанка првих прекојадранских путописних записа, почев од дјела Алберта Фортиса *Пут у Далмацију* (1774), које је, приказавши живот Далмације, њену историју, природу, обичаје и народне традиције, снажно усмјерило пажњу Западне Европе према јужнословенском свијету.

Сами корпус путописне грађе биће разврstan у неколико, претежно хронолошки поређаних нуклеуса, и то према поводима интересовања и непосредним мотивима долазака путописца у Црну Гору – од првих посјетилаца четрдесетих година XIX вијека, преко неколико кључних момената који су послужили као повод доласка Италијана у ову земљу, као што су црногорско-турски рат (1876–1878), вјенчање Јелене Петровић Његош с Виктором Емануелом III Савојским (1896), проглашење Црне Горе за краљевину (1910) и Балкански ратови (1912–1913). Хронолошки редослијед приказивања помоћи ће да се установи у којој мјери су дјела настала истовремено или у малом временском размаку међусобно зависна и како се одређена слика о Црној Гори временом даље развијала и мијењала. На крају, анализом начина приказивања Црне Горе и њеног културног простора који превазилазе појединачни став аутора, кандидаткиња ће настојати да растумачи и разлоге трајања или смјене доминантних модела перцепције Црне Горе у одређеним временским раздобљима. У овом дијелу рада очекујемо општи осврт на теме којима су се аутори најчешће бавили, вријеме у коме су одређена питања излазила у први план и начин на који су обрађивана.

Анализи ове теме кандидаткиња ће приступити из перспективе дискурса и историјски оријентисане културолошке критике. За обраду података користиће се дескриптивним, аналитично-дедуктивним, историјско-компаративним и методом синтезе, као методима који су усаглашени са савременим истраживањима на теме из области имагологије. Теоријске поставке истраживања биће засноване на интерпретативним моделима аутора који су проучавали књижевне и историјске изворе „есенцијалистичког дискурса“ о Балкану и реконструисали путеве његове дифузије. Путописна слика неће бити тумачена искључиво са аспекта вјерности некој јединственој, суштинској реалности, већ ће се учинити покушај да се реконструише доминантна традиција приказа Црне Горе и Црногораца у оквирима италијанске културне кодификације, као производа одређеног дискурса а истовремено и учесника у његовом стварању и обликовању. Намјера је да се ови путописни записи генерално сагледају као свједочанство сусрета двију култура, као извор за обликовање италијанског јавног мјења према Црној Гори, као родно мјесто евентуалних стереотипа, не само о овој земљи него и о ширем јужнословенском простору.

Научни допринос истраживања

Научни допринос истраживања састоји се у одређивању доминантних модела перцепције и конструкције црногорског Другог у италијанској књижевности, као и идентификацији разлога њиховог истрајавања или мијењања у назначеном временском раздобљу. Анализом образца перцепције сваког путописца појединачно, њихових узајамних утицаја, и упоређивањем дискурса италијанских са дискурсом не-италијанских аутора, биће указано на подударности и разлике у начинима приказивања Црне Горе и Црногораца како у италијанском, тако и у ширем европском контексту. Теза мр Поповић даће допринос употребљавању збирне

слике која се односи и на остале балканске земље у путописима на италијанском језику, с обзиром на чињеницу да су неријетко исти аутори, идући ка Црној Гори или се враћајући из ње, посјећивали и крајеве Хрватске, Босне и Херцеговине, Србије и Албаније, оставивши записи и о том свом искуству.

Несумњиво, ови путописи имали су не само функцију у италијанском јавном дискурсу о политичким и економским везама Италије и других балканских земаља, већ и у оквиру подстицања интересовања Италијана за књижевну и културну баштину Јужних Словена и њихово научно проучавање уопште.

Преглед досадашњих публикација релевантних за предложену тему дисертације:

1. ADAMS, Percy G. *Travelers and Travel liars, 1660–1800*, University of California Press, Berkeley and Los Angeles, 1962.
2. ALLCOCK, John B., YOUNG, Antonia (ed.). *Black lambs and grey falcons. Women Travelling in the Balkans*, Berghahn Books, New York, 2000.
3. BATTEN, Charles. *Pleasurable instruction: form and convention in eighteenth-century travel literature [etc.]*, University of California, Berkeley c, 1978.
4. BERBER, Neval. *Unveiling Bosnia-Herzegovina in British Travel Literature (1844–1912)*, Plus–Pisa university press, Pisa, 2010.
5. BIAGINI, Antonello F.M. (a cura di). *Note e relazioni di viaggio nei Balcani (1879–1898)*, Stato Maggiore dell'Esercito, Roma, 1978.
6. BIANCHI, Elisa (a cura di), *Geografie private: resoconti di viaggio come lettura del territorio*, Unicopli; [Moncalieri] : Centro interuniversitario di ricerche sul viaggio in Italia, Milano, 1985.
7. BLANTON, Casey. *Travel writing: the self and the world*, Routledge, New York, 2002.
8. BORM, Jan. “Defining Travel: On the Travel Book, Travel Writing and Terminology”, in: HOOPER, Glenn, YOUNGS, Tim (ed.). *Perspectives on Travel Writing*, Studies in European Cultural Transition, Ashgate, Aldershot, Burlington, c2004, 13–26.
9. BRACEWELL, Wendy. “The Limits of Europe in East European Travel Writing”, in: BRACEWELL, Wendy, DRACE-FRANCIS, Alex (ed.). *Under Eastern Eyes: A Comparative Introduction to East European Travel Writing on Europe*, Central European University Press, Budapest – New Yourk, 2008, 61–120.
10. BRACEWELL, Wendy. “Travels through the Slav World”, in: BRACEWELL, Wendy, DRACE-FRANCIS, Alex (ed.). *Under Eastern Eyes: A Comparative Introduction to East European Travel Writing on Europe*, Central European University Press, Budapest – New Yourk, 2008, 147–195.
11. BRILLI, Attilio. *Quando viaggiare era un arte: il romanzo del grand tour*, Il Mulino, Bologna, stampa 2008.
12. BUZARD, James. “The Grand Tour and after (1660–1840)”, in: HULME, Peter, YOUNGS, Tim (ed.). *The Cambridge Companion to Travel Writing*, Cambridge University Press, Cambridge, 2005, 37–52.
13. CAMPBELL, Mary Baine. “Travel writing and its theory”, in: HULME, Peter, YOUNGS, Tim (ed.). *The Cambridge Companion to Travel Writing*, Cambridge University Press, Cambridge, 2005, 261–278.
14. CHIRICO, David. “The Travel Narrative as a (Literary) Genre”, in: BRACEWELL, Wendy, DRACE-FRANCIS, Alex (ed.). *Under Eastern Eyes: A Comparative Introduction to East European Travel Writing on Europe*, Central European University Press, Budapest – New Yourk, 2008, 27–59.

15. CLERICI, Luca. "La letteratura di viaggio", in: BRIOSCHI Franco, DI GIROLAMO Costanzo (ur.). *Manuale di letteratura italiana: Storia per generi e problemi*, Bollati Boringhieri, vol. III, *Dalla metà del Settecento all'Unità d'Italia*, Torino, 1996, str. 590–610; vol. IV, *Dall'Unità d'Italia alla fine del Novecento*, 778–805.
16. CRONIA, Arturo. *La conoscenza del mondo slavo in Italia: bilancio storico-bibliografico di un millennio*, Officine grafiche Stediv, Padova, 1958.
17. DE CAPRIO, Caterina. *Inaffidabili e pellegrini: viaggiatori italiani tra ottocento e novecento*, Dante & Descartes, Napoli, [2000].
18. DODD, Philip. *The art of travel: essays on travel writing*, Totowa, London, 1982.
19. DUDA, Dean. *Priča i putovanje: hrvatski romantičarski putopis kao pri povjedni žanr*, Matica hrvatska, Zagreb, 1998.
20. DUDA, Dean. *Kultura putovanja. Uvod u književnu iterologiju*, Naklada Ljevak Zagreb, 2012.
21. DUKIĆ, Davor et al. *Kako vidimo strane zemlje: uvod u imagologiju*, Srednja Europa, Zagreb, 2009.
22. DUNCAN, James, GREGORY, Derek (ed.). *Writers of Passage: reading travel writing*, Routledge, London and New York, 2002.
23. ELSNER, Jas, RUBIES, Joan-Pau (ed.). *Voyages and Visions: Towards a Cultural History of Travel*, Reaction Books, London, 1999.
24. GIAMMARCO, Marilena. "Per acque e per terre: itinerari medioadriatici tra Otto e Novecento", in: MASIELLO, Vitilio (a cura di). *Viaggiatori dell'Adriatico: percorsi di viaggio e scrittura*, Palomar, Bari, 2006, 163–187.
25. GOLDSVORTI, Vesna. *Izmišljanje Ruritanije. Imperijalizam mašte*, Geopoetika, Beograd, 2005.
26. GOLDSWORTHY, Vesna. "The Balkans in Nineteenth-Century British Travel Writing", in: YOUNGS, Tim (ed.). *Travel Writing in the Nineteenth-Century: Filling the Blank Spaces*, Anthem Press, London, 2006, 19–37.
27. GUAGNINI, Elvio. *Viaggi d'inchiostro: note su viaggi e letteratura in Italia*, Campanotto, Pasian di Prato, 2000.
28. GVOZDEN, Vladimir. *Srpska putopisna kultura 1914–1940: studija o hronotopičnosti susreta*, Službeni glasnik, Beograd, 2011.
29. HAMMOND, Andrew Neil. *The Debated Lands: British Travel Writing and The Construction of The Balkans*, A Thesis Submitted for the Degree of PhD at the University of Warwick, 2002.
30. JEZERNIK, Božidar. *Divlja Evropa*, Biblioteka XX vek, Beograd, 2008.
31. KILIBARDA, Vesna. *Bibliografija o Crnoj Gori na italijanskom jeziku (1532–1941)*, Crnogorska bibliografija, tom IV, knj. 4, Centralna narodna biblioteka republike Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Cetinje, 1993.
32. LEED, Eric J. *La mente del viaggiatore: dall'Odissea al turismo globale*, Il Mulino, Bologna, 1992.
33. LISLE, Debbie. *The Global Politics of Contemporary Travel Writing*, Cambridge University Press, New York, 2006.
34. MACCANNELL, Dean. *The Tourist: A new theory of the leisure class*, University of California Press, Berkley –Los Angeles – London, 1999.
35. MACZAK, Antoni. *Viaggi e viaggiatori nell'Europa moderna*, Laterza, Roma, 2002.
36. McARTHUR, Sarah. *Being European: Russian Travel Writing and the Balkans, 1804–1877*, University College London, School of Slavonic and East European Studies, Submitted in partial satisfaction of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy, 2010.
37. MILLS, Sara. *Discourses of Difference: An analysis of women's travel writing and*

- colonisation*. Routledge, London, 2005.
38. MONGA, Luigi (ed.). *On travel literature theories*, Moncalieri, C.I.R.V.I, 1993.
 39. MONTICELLI, Rita. *Lo stupore della differenza: Anna Jameson e la tradizione del racconto di viaggio*, Patron Editore, Bologna, 2000.
 40. MULJAČIĆ, Žarko. *Putovanja Alberta Fortisa po Hrvatskoj i Sloveniji, 1765–1791*, Knjizevni krug, Split, 1996.
 41. POLOUEKTOVA, Ksenia. *Foreign land as a Metaphor of One's Own: Travel and Travel Writing in Russian History and Culture, 1200s – 1800s*, A Dissertation in History, Presented to the Faculties of The Central European University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy, Budapest, 2009.
 42. PRATT, Mary Louise. *Imperial Eyes. Travel Writing and Transculturation*, Routledge, London and New York, 1992.
 43. RASPUDIĆ, Nino. *Jadranski (polu)orientalizam: Prikazi Hrvata u talijanskoj književnosti*, Naklada Jurčić, Zagreb, 2010.
 44. SAID, Edward. *Orientalizam*, Biblioteka XX vek, Beograd, 2008.
 45. SCIANATICO, Giovanna (a cura di.). *Scrittura di viaggi: le terre dell'Adriatico*, Palomar, Bari, [2007].
 46. TODOROV, Cvetan, *Mi i drugi: francuska misao o ljudskoj raznolikosti*, Bibl. XX vek, Beograd, 1994.
 47. TODOROV, Tzvetan. "The Journey and Its Narratives", *The Morals of History*, University of Minnesota Press, Minneapolis, 1995, 60–70.
 48. TODOROVA, Marija. *Imaginarni Balkan*, Biblioteka XX vek/ Krug, Beograd, 2006.
 49. VIVIÈS Jean, *English Travel Narratives in the Eighteenth Century: exploring genres*, translated by Claire Davison, Ashgate, Aldershot, 2002.
 50. VON MARTELS, Zweder (ed.). *Travel fact and travel fiction: studies on fiction, literary tradition, scholarly discovery and observation in travel writing*, E. J. Brill, Leiden [etc.] 1994.
 51. WOLFF, Larry. *Inventing Eastern Europe: The Map of Civilization on the Mind of the Enlightenment*. Stanford University Press, Stanford, 1994.
 52. WOLFF, Larry. *Venezia e gli slavi: la scoperta della Dalmazia nell'eta dell'illuminismo*, Il Veltro, Roma, 2006.
 53. ZILCOSKY, John. "Writing Travel", in: ZILCOSKY, John (ed.). *Writing Travel: The Poetics and Politics of the Modern Journey*, University of Toronto Press, Toronto, 2008, 1–21.
 54. ZORIĆ, Mate. „Talijanski pisci o južnoslavenskim narodima“, *Enciklopedija Jugoslavije*, tom. 8, Zagreb, 1971.

- a) Значај истраживања;
- б) Преглед истраживања;
- в) Радна хипотеза са циљем истраживања;
- г) Материјал и метод рада;
- д) Научни допринос истраживања.

3. ОЦЈЕНА И ПРИЈЕДЛОГ

Мр Оливера Поповић учествовала је на више научних конференција и објавила радове у значајним публикацијама. Предложено истраживање и очекивани резултати указују на релевантност теме и зрелост истраживача, тако да вјерујемо да ће њен докторски рад представљати значајан допринос развоју италијанистике у региону. Одабрани метод анализе дискурса и историјске културолошке критике сасвим је

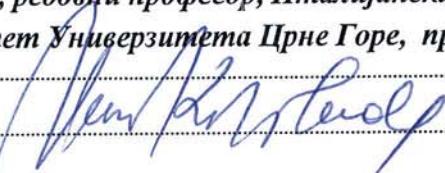
примјерен грађи и теми с обзиром на то да у ширем друштвено-историјском и културолошком контексту сагледава и даје интерпретацију конструкције слике Црне Горе у путописном стваралаштву на италијанском језику, која до сада није истраживана. Поред тога, кандидаткиња упућује и на регионалне оквире када је ријеч о путописној литератури, те представља методолошки апарат који отвара могућности изучавања култура у контакту у једном ширем географском контексту. Након прегледа пријаве теме за докторску дисертацију кандидаткиње mr Оливере Поповић, чланови Комисије констатују да је тема научно релевантна, па предлажу Наставно-научном вијећу Филолошког факултета да прихвати Извјештај комисије и да mr Оливери Поповић одобри израду докторске дисертације под насловом *Слика Црне Горе у италијанским путописима до 1914. године.*

- а) Кратка оцјена о научним и стручним квалификацијама кандидата тј. о његовим способностима да приступи изради дисертације;
- б) Научна или практична оправданост предложених истраживања и резултати који се могу очекивати;
- в) Мишљење о предложеном методу истраживања;
- г) Уколико комисија сматра да кандидат не посједује одговарајуће научне и стручне квалификације, да неке препоставке кандидата у вези пријављене дисертације нису тачне или је предложен метод рада неадекватан, исти треба детаљно образложити.
- д) Приједлог са образложеном оцјеном о подобности теме и кандидата (Обавезно написати оцјену да ли су тема и кандидат подобни или не)

У Бањој Луци, 28. 06. 2016. године

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

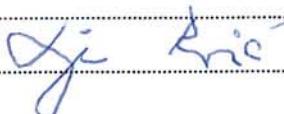
1. *др Весна Килибарда, редовни професор, Италијанска књижевност, Филолошки факултет Универзитета Црне Горе, предсједник,*

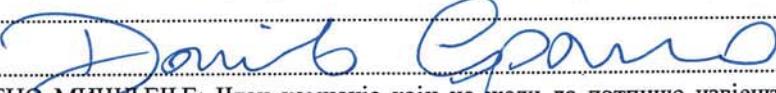
2. *др Роберто Руси, ванредни професор, Специфичне књижевности – италијанска књижевност, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, коментор,*

3. *др Сања Роић, редовни професор, Талијанска књижевност, Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу, члан,*

4. *др Данило Капасо, ванредни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Бања Луци, члан.*

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ: Члан комисије који не жели да потпише извјештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извјештај образложение, односно разлоге због којих не жели да потпише извјештај.